

Informacja o systemie monitorowania i sprawozdawczości, systemie ewaluacji, systemie kontroli, systemie informatycznym, systemie informacji i promocji oraz o zarządzaniu finansowym POIR – elementy Programu, które nie zostały umieszczone w systemie SFC z uwagi na limit znaków sekcji 7. Instytucje i podmioty

1. System monitorowania i sprawozdawczości

Główne zasady monitorowania postępów w realizacji programu są oparte na regulacjach unijnych i krajowych. Zgodnie z przepisami Rozporządzenia Ogólnego dla każdego programu operacyjnego powołany jest komitet monitorujący, w celu przeglądu wdrażania programu i postępów w osiąganiu jego celów. Dodatkowo komitet monitorujący krajowy program operacyjny podejmuje w ramach swoich kompetencji działania na rzecz realizacji celów tematycznych objętych programem operacyjnym. Będzie on powołany przez IZ w ciągu trzech miesięcy od daty powiadomienia państwa członkowskiego o decyzji w sprawie przyjęcia programu zgodnie z obowiązującymi zasadami horyzontalnymi, w szczególności zasady partnerstwa.

W skład KM POIR będą wchodzić przedstawiciele strony rządowej, samorządowej oraz partnerów społeczno-gospodarczych. Skład KM PO IR będzie dążył do równowagi pomiędzy przedstawicielami wchodzącymi w jego skład oraz realizacji zasady partnerstwa. Partnerów społeczno-gospodarczych będą reprezentować organizacje reprezentatywne na poziomie krajowym. Przewiduje się udział przedstawicieli związków zawodowych oraz organizacji i związków pracodawców. Ponadto w skład KM PO IR będą wchodzić przedstawiciele organizacji pozarządowych, wybrani w trybie otwartego naboru kandydatów, w tym przedstawiciel organizacji działającej na rzecz ochrony środowiska oraz promowania włączenia społecznego, równości szans płci, równości szans i niedyskryminacji.

Do zadań Komitetu Monitorującego POIR będzie m.in. należało:

- a) rozpatrywanie i zatwierdzanie kryteriów wyboru projektów w ramach PO IR oraz zatwierdzanie ewentualnych zmian tych kryteriów,
- b) okresowe badanie postępu w zakresie osiągania szczegółowych celów, określonych w PO IG, na podstawie dokumentów przedkładanych przez IZ,
- c) analizowanie rezultatów realizacji POIR, w szczególności osiągania celów wyznaczonych dla każdej osi priorytetowej oraz wyników ocen (ewaluacji) związanych z monitorowaniem realizacji POIR, w szczególności w przypadku gdy monitoring wykazuje znaczące odstępstwa od początkowo określonych celów lub gdy zgłoszone są propozycje zmian w POIR,
- d) analizowanie i zatwierdzanie rocznych i końcowego sprawozdania z realizacji POIR.

Za prawidłowy przebieg procesu sprawozdawczości odpowiada Instytucja Zarządzająca.

Monitorowanie i sprawozdawczość z postępu realizacji POIR prowadzona będzie w sposób systematyczny i terminowy przez cały okres programowania na wszystkich poziomach instytucjonalnych wdrażania programu. System sprawozdawczy będzie uwzględniał wnioski ze sprawozdań beneficjentów Programu.

Monitorowanie postępu rzeczowego projektów realizowanych w ramach POIR będzie się opierało przede wszystkim o wskaźniki z Wspólnej Listy Wskaźników Kluczowych.

2. System ewaluacji

Instytucja Zarządzająca prowadzi monitoring strategiczny stopnia wykorzystania rekomendacji z badań ewaluacyjnych, realizowany w ramach przygotowanego przez Krajową Jednostkę Ewaluacji Zintegrowanego Systemu Zarządzania Wnioskami i Rekomendacjami z Badań Ewaluacyjnych.

3. System kontroli

Za sprawne i efektywne funkcjonowanie systemu kontroli programu operacyjnego odpowiedzialna jest instytucja zarządzająca.

Instytucja Zarządzająca może powierzyć realizację części zadań związanych z zarządzaniem, kontrolą i monitorowaniem programu, na poziomie osi priorytetowej instytucjom pośredniczącym. Delegacja uprawnień odbywa się na drodze porozumienia, zawieranego pomiędzy instytucją zarządzającą a daną instytucją pośredniczącą.

W celu zapewnienia prawidłowej realizacji zadań związanych z wdrażaniem programu instytucja zarządzająca przygotowuje i wydaje opis funkcji i procedur.

Kontrole realizowane w ramach systemu zarządzania i kontroli służą zapewnieniu że system zarządzania i kontroli programu operacyjnego działa prawidłowo. Powyższe kontrole obejmują:

1. weryfikację, że współfinansowane towary i usługi są dostarczone oraz, że wydatki zadeklarowane przez beneficjentów zostały rzeczywiście poniesione i są zgodne z zasadami wspólnotowymi i krajowymi . Powyższa weryfikacja przeprowadzana jest w formie:
  - a) kontroli składanych przez beneficjenta wniosków o płatność,
  - b) kontroli projektu w miejscu jego realizacji;
  - c) kontroli krzyżowych, służących zapewnieniu, że pojedynczy wydatek ujęty we wniosku o płatność nie jest współfinansowany w tym samym zakresie:
    - z tego samego funduszu w ramach jednego programu operacyjnego,
    - z kilku różnych funduszy lub instrumentów wsparcia Unii Europejskiej albo z tego samego funduszu polityki spójności w ramach kilku różnych programów operacyjnych, dla których instytucja zarządzająca została ustanowiona na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
2. kontrole na zakończenie realizacji projektu, służące sprawdzeniu kompletności dokumentów potwierdzających właściwą ścieżkę audytową w odniesieniu do zrealizowanego projektu;
3. kontrole trwałości projektów;
4. kontrole systemowe, służące sprawdzeniu prawidłowości realizacji zadań przez instytucje, którym instytucja zarządzająca powierzyła zadania związane z realizacją programu operacyjnego.

Zgodnie z art. 125 ust. 5 lit. a) Rozporządzenia Ogólnego dokonywana będzie weryfikacja administracyjna w odniesieniu do każdego złożonego przez beneficjenta wniosku o refundację.

Dla każdego roku kalendarzowego instytucja zarządzająca sporządza, dla programu operacyjnego, roczne założenia dotyczące doboru próby do kontroli, o której mowa w pkt 1 lit. b oraz pkt 2 i 3. Beneficjent jest obowiązany poddać się kontroli oraz audytowi w zakresie prawidłowości realizacji projektu, przeprowadzanych przez instytucję zarządzającą, instytucję pośredniczącą, a także instytucję audytową, przedstawicieli Komisji Europejskiej i Europejskiego Trybunału Obrachunkowego oraz inne podmioty, uprawnione do przeprowadzenia kontroli lub audytu.

Procedury instytucji zaangażowanych w realizację Programu będą uwzględniały również obszar zapobiegania i przeciwdziałania oszustwom, zgodnie z wymaganiami art. 125 ust. 4 lit c) Rozporządzenia Ogólnego oraz dokumentem KE Guidance for Member States and Programme Authorities - Fraud Risk Assessment and Effective and Proportionate Anti-Fraud Measures. Rezultaty przeprowadzonej zgodnie z ww. Wytycznymi KE analizy ryzyka będą brane pod uwagę w trakcie sporządzania rocznych planów kontroli Programu.

Wystąpienia nieprawidłowości powoduje powstanie obowiązku podjęcia przez właściwą instytucję (Instytucję Zarządzającą, Pośredniczącą lub Wdrażającą) odpowiednich działań korygujących oraz dokonania pomniejszenia kwoty współfinansowania UE dla projektu o wartość korekty finansowej. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego może określić w drodze rozporządzenia warunki proporcjonalnego obniżania wartości korekt finansowych oraz ich stawki procentowe, uwzględniając zalecenia Komisji Europejskiej oraz ustalenia z nią podjęte w odniesieniu do stawek procentowych korekt finansowych.

Warunkiem rozpoczęcia procesu finansowej realizacji programu operacyjnego, rozumianej jako wystąpienie z pierwszą deklaracją wydatków oraz wnioskiem o płatność do Komisji Europejskiej, jest uzyskanie desygnacji. Przez desygnację należy rozumieć potwierdzenie przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego wykonującego zadania państwa członkowskiego spełnienia przez instytucję zarządzającą warunków zapewniających prawidłową realizację programu operacyjnego.

4. System informatyczny

Minister Infrastruktury i Rozwoju zapewnia budowę i funkcjonowanie centralnego systemu informatycznego SL 2014, który będzie wspierał realizację programów operacyjnych. System ten tworzony jest w celu spełnienia wymogów rozporządzenia ogólnego w zakresie:

1. obowiązku rejestrowania i przechowywania danych dotyczących każdego projektu, niezbędnych do monitorowania, oceny, zarządzania finansowego, kontroli i audytu, w tym danych osobowych uczestników projektów na potrzeby monitorowania i ewaluacji projektów współfinansowanych z EFS (art. 125 ust. 2 lit. d) Rozporządzenia Ogólnego);
2. zapewnienia systemu komputerowego służącego prowadzeniu księgowości, przechowywaniu i przekazywaniu danych finansowych i danych na temat wskaźników, dla celów monitorowania i sprawozdawczości (art. 72 lit. d) Rozporządzenia Ogólnego);
2. zapewnienia funkcjonowania systemu informatycznego, za pomocą którego pełna komunikacja pomiędzy beneficjentem a właściwymi instytucjami odbywać się będzie wyłącznie drogą elektroniczną (art. 122 ust. 3 Rozporządzenia Ogólnego).

System informatyczny SL 2014 służy w szczególności do wspierania procesów związanych z:

- 1) obsługą projektu od momentu podpisania umowy o dofinansowanie projektu albo podjęcia decyzji o dofinansowaniu projektu;
- 2) ewidencjonowaniem danych dotyczących programów operacyjnych;
- 3) obsługą procesów związanych z certyfikacją wydatków.

Instytucje oraz beneficjenci korzystają z funkcjonalności udostępnionych za pośrednictwem centralnego systemu informatycznego SL 2014, w zakresie obsługi projektu od momentu podpisania umowy o dofinansowanie projektu albo podjęcia decyzji o dofinansowaniu projektu.

Dostęp do danych gromadzonych w SL 2014 mają:

- wszystkie instytucje uczestniczące w realizacji programów operacyjnych, tj. między innymi instytucja zarządzająca, instytucje pośredniczące, instytucje wdrażające, instytucja audytowa, w zakresie niezbędnym dla prawidłowego realizowania swoich zadań;
- beneficjenci, w zakresie danych dotyczących realizowanych przez nich projektów.

System informatyczny SL 2014 umożliwia tworzenie określonych raportów, między innymi:

- informacji o poziomie wydatkowania środków UE;
- prognoz wydatków;
- informacji o stanie wdrażania funduszy strukturalnych;

- informacji na temat przeprowadzonych kontroli.

Wymiana informacji pomiędzy Komisją Europejską a instytucją zarządzającą odbywać się będzie poprzez system SFC 2014.

5. System informacji i promocji

Instytucja Zarządzająca jest odpowiedzialna za zapewnienie właściwej informacji i promocji programu operacyjnego. W celu zapewnienia skutecznej koordynacji działań komunikacyjnych prowadzonych przez poszczególne instytucje Polska, zgodnie z art. 116 Rozporządzenia Ogólnego, opracowuje horyzontalny dokument - wspólną strategię komunikacji polityki spójności.

W oparciu o wspólną strategię komunikacji IZ, zgodnie z art. 116 Rozporządzenia Ogólnego, opracowuje dla Programu Operacyjnego strategię komunikacji, będącą podstawą prowadzenia działań informacyjnych i promocyjnych dla tego programu.

IZ przygotowuje również roczne plany działań o charakterze wykonawczym.

Działania informacyjne i promocyjne wspierają realizację krajowego programu.

Wsparcie to jest realizowane w szczególności poprzez:

- informowanie potencjalnych beneficjentów o możliwościach finansowania w ramach programu oraz sposobach jego pozyskania,
- dostarczanie beneficjentom informacji potrzebnych do realizacji projektów na ich różnych etapach,
- upowszechnianie wśród wybranych segmentów opinii publicznej i grup odbiorców roli oraz osiągnięć polityki spójności i funduszu przez działania informacyjne i promocyjne na temat efektów i wpływu programu oraz poszczególnych projektów, a także w stosownym zakresie UP.

Kluczowe jest, aby realizując działania informacyjno-promocyjne w perspektywie programowej 2014-2020 dążyć do wzmocnienia koordynacji działań, celem utrzymania wysokiej spójności przekazu i komplementarności komunikatów oraz narzędzi.

Wyzwaniem leżącym u podstaw skutecznej komunikacji, jest opracowanie dokumentów skierowanych do potencjalnych beneficjentów, a także materiałów przeznaczonych do komunikacji w mediach, z zastosowaniem czytelnego i zrozumiałego powszechnie języka.

W okresie 2014-2020 należy położyć większy nacisk na wykorzystanie potencjału komunikacyjnego samych beneficjentów.

Kluczowe jest również wdrażanie polityk horyzontalnych, jak równy dostęp do informacji dla osób niepełnosprawnych, dbałość o środowisko naturalne oraz współpraca z partnerami społeczno-gospodarczymi.

6. Zarządzanie finansowe

Podstawowy mechanizm przepływów finansowych w zakresie środków funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności oparty jest o budżet środków europejskich, czyli wyodrębnioną część budżetu państwa, zasilaną transferami z Komisji Europejskiej (dochody budżetu środków europejskich), z której następnie dokonywane są płatności na rzecz beneficjentów w kwocie odpowiadającej przyznanemu dofinansowaniu unijnemu (wydatki budżetu środków europejskich). Budżet środków europejskich nie obejmuje wydatków ponoszonych w ramach pomocy technicznej.

Instytucją dokonującą płatności jest Bank Gospodarstwa Krajowego. Podstawą dokonania płatności na rzecz beneficjenta jest przekazane do BGK zlecenie płatności wystawione przez instytucję, z którą

beneficjent zawarł umowę o dofinansowanie projektu, przygotowane w oparciu o zweryfikowany wniosek beneficjenta o płatność.

Rozliczenie wydatków kwalifikowalnych poniesionych przez beneficjenta odbywa się na podstawie wniosku o płatność złożonego do właściwej instytucji.

W oparciu o zweryfikowane wnioski o płatność dana instytucja pośrednicząca sporządza zestawienia wydatków zawierające zagregowane wartości i dane z poszczególnych projektów, które następnie przekazuje do instytucji zarządzającej. Instytucja zarządzająca, w oparciu o otrzymane dokumenty, sporządza, a następnie przesyła do KE, deklaracje i zestawienia wydatków wraz z wnioskiem o płatność okresową.

Podstawą do wyliczenia wkładu unijnego, o której mowa w art. 120 ust. 2 Rozporządzenia Ogólnego, są całkowite wydatki kwalifikowalne.